

"Där borta" ... Prins Bertil informeras under invigningen av Värnamo golfbana av ordf. Åke Törn.

Dolda hjältar

Det var en sådan där vanlig dag nere i Spanien i slutet på förra året, sol, varmt, medelhavet klarblått, dyningarna brusade lugnande mot den vita strandremsan. Detta lugnande brus och en lagom lunchdos Sangria åstadkommer underverk för jäktad svensk. Svingen blir avspänd och sinnesstämningen precis lagom upprymd. "Dyningarna anger just den rätta rytmen för svingen. Tänk om man skulle spela in bruset på band och ha med sig en bandspelare i bagen hemma i Sverige och så snart man känner sig forcerad . . ." Jag avbryter mina funderingar och vad jag tror — dyningsrytmiska provsvingar — när min partner/motspelare för eftermiddagen kommer upp på förstateen, glatt småpratande på smålandsspanska med sin caddie. Caddien heter Geronimo plus ytterligare ett halvdussin förnamn, var trevlig men saknar betydelse för dessa skrivelser. Min motspelare heter Åke bland vänner, Åke Törn, dir. i telefonkatalogen, Il Torno de la Viejo för spansktalande och härstammar från Värnamo, Småland.

Jag kommer inte ihåg hur vår match utföll; jag tror att Åke sänkte några olovligt långa puttar och att jag höll mig mera utanför än innanför banans gränser, men det betyder inget.

Av betydelse är Åkes berättelse — en helt vanlig historia om hur en golfklubb blir till. Jag är säker på att många, som läser detta, kommer att känna igen sig. Jag är säker på att vad som händer i Värnamo har hänt på många andra håll i landet vid klubbars tillblivelse. Och det kommer att hända i fortsättningen. Tyvärr går det sällan att återge tal till skriftspråk. Tyvärr, därför Åkes smålandskraftssvenska gav en alldeles extra krydda åt historien och åstadkom effektfulla vindilar bland de torkade olivlundarna.

Nåväl! Tillsammans med några vänner hade han spelat golf i 10—15 år på banor, när och fjärran. Det betydde tidiga söndagsmorgnar, långa bilfärder, green-fees, här och var några vänner, men inte det intima umgänge, som en hemmaklubb skänker. Det är alltså självklart att det talades om att starta en klubb i Värnamo. Och i Småland talar man inte bara om saker, man gör också något åt dem. Självklart behövdes det en golfklubb!

De gick ut lite löst. Redan i mitten av 50-talet började jakten efter lämplig mark. Obebyggda områden undersöktes och förkastades på löpande band. Så hittade man det perfekta stället — något annat än perfekt dög inte. Marken låg på Näsbyholms ägor, jorden golfriktigt sandblandad, redan odlad, trakten lagom kuperad med vackra lövskogspartier och sjön Hindsen erbjöd naturliga vattenhål och en hänförande utsikt. Godsägaren utsattes omgående för påtryckningar, men ställde sig helt oförstående. "Vad är detta för underliga människor, vad är detta för ett underligt spel?"

Men godsägaren reste och semestrade och fick se lite av golfspel runt i landet, blev intresserad, först lite, så mer och nu . . . Hans hustru likadant. Så arrendet var det inga problem med.

Vår mesta banarkitekt, Nils Sköld in från vänster. Traktens betydelsefulla personer inbjöds och förfördes omgående, dels av Sköld, dels av den redan befintliga golfgruppen, dels av den underbara naturen. "Det är klart att vi skall ha en bana i Värnamo, men Törn, du, var ska vi ta't? Och hur mycket?"

Hundratusen fick banan kosta med beattning. Kunde man bara få ihop 85.000, så ordnade sig nog resten. Och de 85.000 skulle nog också ordna sig. Det var på senhösten 1961, en dålig tid att starta en golfklubb, innan jul och allt. "Vi börjar lite lätt själva! En ägare till motorsåg uppsöktes (nuvarande greenkeeper) och några dungar eliminerades

efter Skölds grovritningar. Samtidigt skaffades offerter från entreprenörer, som skulle bygga banan. Så plockade man sten och lät plöja upp stora områden. Så måste en klubb bildas och det kvickt. Också de där 85.000 ännu kvickare.

Det tog en vecka. Inget knussel här inte! "Hörrödu, vi måste ju ha en golfbana i Värnamo. Bra för dig förrseten. Du har lättare att skaffa fram kvalificerad arbetskraft om det finns bana på platsen. Du får lov att köpa ett hål. Det kostar 10.000 men då får du ditt namn på utslagsplatsen. Då skriver jag ditt namn här. Tack skall du ha. Vad golf är för något? Du, jag hinner inte nu, jag skall berätta sedan". "Jag talade med XX just nu. Han har köpt ett golfhål. Du kan inte vara sämre. 10.000. Fint, jag skall förklara senare. . . ." Hålen gick snart åt och man slängde in några 3 — par hål för 5.000, på tampen.

Så startades klubben med Åke som ordförande den 25 april 1962. 10 dagar senare började entreprenören med sina maskiner. Men stenplockning och röjning ingick inte i kontraktet. Lätt ordnat. Medlemmarna delades in i 10-mannalag, som blev ansvariga för var sitt hål. Man träffades en gång i veckan, jobbade, lärde känna varandra, hade trevligt och alla ville naturligtvis att just deras hål skulle bli det finaste. Lagen är förresten fortfarande ansvariga för sina hål och ve den, som låter kolapapper och annat ligga och skräpa . . . Så behövdes tyngre maskiner, traktorer och caterpillars. Traktorer fanns på godset och godsägaren var ju biten — inga problem. Caterpillars var lite svårare att ordna. Det fick ju inte kosta något. "Hej, det är Åke. Du vet det här med golfbanan. Viktigt för Värnamo. Behöver röjas lite. Du har ju sådana där maskiner. När du ändå far den här vägen förbi . . ." Snart var alla caterpillars i hela trakten "på vägen förbi" golfbanan, de kom till och med från Jönköpingstrakten.

En del av området korsades och tangerades av telegrafled-

Detta är Tanja från Rungsted, en tre år gammal strävårig fox-terrier, som under sina dagliga exkursioner runt golfbanan roar sig med att leta bollar. Hennes rekord är 65 bollar på en dag. Som belöning får hon lakritskonfekt av medlemmarna, som är glada att få sina bollar tillbaka. Foto C. E. Rosenberg.

ningar. Sânt går inte för sig. Åtminstone inte i Värnamo. Ledningar är ett gissel för golfare. Alltså måste ledningarna bort. Televerket i Jönköping inbjöds, förevisades "gisslet", tyckte först att kraven var orimliga, förstod sedan att det skulle vara lättare att ta bort ledningarna än att ha Värnamogolfarna emot sig i framtiden. De kunde bara se en sida av situationen. Ner, alltså, med hela nätet i jorden, inte bara den del, som direkt berörde banan, utan också allt, som störde utsikten. Det måste vara rent och snyggt kring en golfbana. Åtminstone i Värnamo.

Varje klubb med självaktning måste ha ett klubbhus. Men vi har ju just startat vår, så det får inte kosta något. Ett företag med självaktning skänkte alltså ett klubbhus, visserligen provisoriskt, men i alla fall — ett klubbhus.

Sommaren 1962 lider mot sitt slut. Banan är färdigsådd, greenerna nästan helt klara, all sten är borta, allt, som skulle bort är bortröjt, klubbhuset är byggt. Övningsområdet, den första delen som ställdes iordning, har varit livligt frekventerat. De nya medlemmarna har blivit instruerade av "de gamle". Klubbafnarna har ordnats med genomgång av regler, etikett, en del filmer har visats och har det varit någon liten sak, som måst inköpas, så har lösningen varit — lotterier. Men, för attan, vi måste ha bunkrar — och sand. Var finns närmaste sandbrott? "Hej, det är Åke, du vet det här med golfbanan, bunkrar, sand, kan du inte slänga hit några lass, när du ändå har vägarna förbi . . ." Inga problem med sand, alltså.

Så var 9 hål spelklara till våren 1963, ett år efter klubben hade startats. Det fanns nu 150 medlemmar. Någon hade sett att man behövde soffor vid utslagsplatserna. Nuvarande greenkeepern tog fram sin motorsåg och omgående hade varje hål var sin eksoffa — ek skall ju vara ett vackert och beständigt träslag. Så fanns det ju bara 9 hål och 18 är ju det minsta man kan ha. Så såldes alltså de resterande 9 hålen, "Tänk vilken PR, om någon gör en birdie på ditt hål, så kommer denne lycklige att köpa dina produkter för all framtid. Vad en birdie är? Senare . . ."

Invigningen var planerad med pomp och ståt den 10 oktober 1964. Prins Bertil skulle komma och invigningsspela, ortspressen hade backat upp banbygget, golfsporten och detta evenemang med stor frenesi. Allt var klappat och klart, nästan . . . Några kvällar innan invigningen satt en fyrboll och väntade på tur på sista utslaget. Det var en härlig kväll, tyst och fridfull. En svag cigarrdoft gav sällskapet en lugnande och vänlig atmosfär. En av bröderna tar ut cigarren ur munnen och säger: "Ahh, skönt". En annan av bröderna säger: "Hörrni gubbar, snart invigning med Prins Bertil och allt och se på klubbhuset". Alla ser på klubbhuset, stämningen är inte lika fridfull, som förrut, cigarren är tillbaka på sin plats mellan läpparna igen. De tre "gubbarna" anar något. "Vi måste ha flaggor, flaggstänger, det går inte att undvika, tänk i alla fall, Värnamo . . ." Någon säger: "Äh, Åke . . .", men tystnar. Det tjänar inget till. Och till invigningen står fem flaggstänger, kompletta med kronor, flaggor och allt och pryder anläggningen. Inga problem i Värnamo.

Och banan var i utmärkt kondition, greenerna ordentligt utväxta, bunkrarna fulla av sand och välkrattade — det sköter medlemmarna om. Man avser att börja bygga ut till 18 hål under 1965. Vad har detta kostat? Alltsammans alltså. Nittiotvåusen, med bekvämlighet. Inte illa.

Så om ni har vägen förbi Värnamo, så rekommenderar jag ett besök. Ni är välkomna och ni behöver inte vara oroliga. Alla hålen är sålda och det lär visst finnas sand och caterpillars.

Orm